

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2014/2236(INI)

15.4.2015

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl socialinio verslumo ir socialinių inovacijų kovojant su nedarbu
(2014/2236(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Verónica Lope Fontagné

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	7

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl socialinio verslumo ir socialinių inovacijų kovojant su nedarbu (2014/2236(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. vasario 6 d. rezoliuciją „Įmonių socialinė atsakomybė. Atskaitingas, skaidrus ir atsakingas įmonių elgesys ir tvarus augimas“¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. vasario 19 d. rezoliuciją dėl socialinės ekonomikos²,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 184 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 346/2013 dėl Europos socialinio verslumo fondų,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 20 d. rezoliuciją „Socialinio verslo iniciatyva. Socialinėms įmonėms plėtoti palankios aplinkos kūrimas socialinių inovacijų ekonomikoje“³,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 10 d. pareiškimą⁴,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 20 d. Tarybos išvadas dėl jaunimo verslumo propagavimo siekiant remti jaunų žmonių socialinę įtrauktį⁵;
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1296/2013 dėl Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programos (EaSI) ir kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 20 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Socialinio verslo iniciatyva“ (COM(2011) 0682),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A8-0000/2015),
- A. kadangi socialinės ekonomikos sektoriuje dirba daugiau kaip 14 mln. asmenų, kurie

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0049.

² OL C 76 E, 2010 3 25, p. 16.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0429.

⁴ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 187.

⁵ [http://eurlex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=LT](http://eurlex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=LT)

sudaro maždaug 6,5 proc. ES darbuotojų; kadangi Europos Sąjungoje yra 2 mln. socialinių įmonių, kurios sudaro 10 proc. Sąjungos įmonių;

- B. kadangi dėl ekonomikos ir finansų krizės padidėjo skurdas ir socialinė atskirtis, taip pat ilgalaikio nedarbo lygis;
- C. kadangi socialinės įmonės lankstesnės ir novatoriškesnės, sudaro palankesnes darbo sąlygas ir geriau prisitaiko prie ekonominių ir socialinių aplinkybių;
- D. kadangi socialinėms įmonėms būdinga tai, kad jų nariai arba partneriai aktyviai dalyvauja valdant įmonę ir kad jų veikla labai skaidri; kadangi šios įmonės patenkina vis didesnį piliečių poreikį, kad įmonių elgesys būtų etiškas, socialinis ir palankus aplinkai;
- E. kadangi socialinės įmonės apima labai įvairias bendroves ir kadangi dauguma jų pagal teisinę sistemą nepripažįstamos Europos mastu ir pripažįstamos tik nacionaliniu lygmeniu tam tikrose valstybėse narėse, kuriose turi įvairią teisinę formą;
- F. kadangi socialinės inovacijos susijusios su naujomis idėjomis – tiek produktų, paslaugų ar socialinio organizavimo modelių, kuriais siekiama reaguoti į naujus poreikius ir socialines bei aplinkos problemas, srityse, tiek senėjančios visuomenės, darbo ir šeiminių gyvenimo derinimo, įvairovės valdymo, jaunimo nedarbo arba klimato kaitos srityse;
- G. kadangi socialinės įmonės dažnai nepakankamai pripažįstamos, todėl joms dar sunkiau gauti tiek viešąjį, tiek privatųjį finansavimą; kadangi socialinės įmonės daugiausia yra MVĮ ir labai mažos įmonės;
- H. kadangi švietimas ir mokymas turi būti prioritetinės sritys skatinant jaunimo verslumą;
- I. kadangi socialinė ekonomika ir visų pirma įtrauktį skatinančios įmonės suteikia galimybių dirbti labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims;

Įvadas

1. tvirtina, kad socialinės įmonės – tai įmonės, kurių pagrindinis tikslas yra vykdyti savo socialinį tikslą: kurti darbo vietas pažeidžiamų grupių asmenims, teikti paslaugas savo nariams arba apskritai daryti teigiamą socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, kuo labiau didinant savo narių arba partnerių pelną ir reinvestuojant pelną, kad būtų pasiekti šie tikslai; pažymi, kad nors visoje ES ir yra socialinių įmonių teisinių skirtumų, taip pat skiriasi jų veikla, šioms įmonėms būdingi tam tikri bendri ir pripažįstami aspektai;
2. pabrėžia, kad socialinės įmonės yra gerai įsitvirtinusios vietos ir regionų mastu, todėl gali geriau žinoti konkrečius poreikius ir atsižvelgdamos į juos teikti produktus ir teikti paslaugas, taip pat didinti socialinę ir teritorinę sanglaudą;
3. palankiai vertina tai, kad daugėja tradicinių įmonių, kurios, vykdydamos savo verslo programas, taiko įmonių socialinės atsakomybės strategijas; primena, kad siekiant įmonę laikyti socialine neužtenka to, kad ji taikytų įmonių socialinės atsakomybės strategijas;
4. mano, kad socialinės inovacijos labai padeda dėti pagrindus augimui, prisidedančiam prie tvaresnės, įtraukesnės ir socialinę sanglaudą kuriančios visuomenės kūrimo;

5. pažymi, kad siekiant didinti verslumo gebėjimus ir profesionalumą, gerinti socialinių įmonių plėtros ir augimo sąlygas, taip pat aktyviau kurti socialinių inovacijų centrus, labai svarbu skatinti mainus su kitais novatoriškais socialiniais verslininkais, akademinė visuomene ir socialiniais investuotojais;

2020 m. strategija

6. pripažįsta, kad ES atsilieka siekdama 2020 m. strategijoje nurodytų tikslų, ypač susijusių su užimtumu, inovacijomis ir skurdo mažinimu, ir kad socialinė ekonomika padeda kurti tvarų, pažangų ir įtraukų ekonominį modelį laikantis 2020 m. strategijos tikslų;
7. pabrėžia, kad socialinė ekonomika dėl savo socialinio ir integracinio pobūdžio padeda kurti darbo vietas pažeidžiamiausių grupių asmenims ir prisideda prie ekonomikos augimo, solidarumo ir socialinės sanglaudos;
8. ragina Komisiją ir valstybes nares socialines įmones įtraukti į veiksmų planus, susijusius su užimtumu ir socialine integracija;
9. ragina valstybes nares į savo nacionalines jaunimo garantijų programas įtraukti verslumo ir socialinių inovacijų skatinimo priemones;
10. pabrėžia, kad socialinės įmonės patiria sunkumų siekdamos sudaryti viešojo pirkimo sutartis; ragina sudaryti geresnes sąlygas jų dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose, teikiant tinkamas konsultacijas ir supaprastinant procedūras, kurias jos turi atlikti; ragina vykdant viešuosius pirkimus pirmenybę teikti pasiūlymams, kuriais suteikiama didesnė ekonominė ir socialinė vertė, kuri yra svarbesnė už mažiausią kainą, į viešojo pirkimo sutartis įtraukiant socialinius arba aplinkos kriterijus;
11. palankiai vertina Viešųjų pirkimų direktyvos reformą, kurią atlikus įtrauktos socialinės sąlygos ir socialiniai kriterijai siekiant, be viso kito, skatinti socialinę įtrauktį ir socialines inovacijas; ragina valstybes nares į viešųjų pirkimų procedūras įtraukti socialines sąlygas ir socialinius kriterijus;

Finansavimas

12. apgailestauja, kad socialinės įmonės, norėdamos gauti viešąjį arba privatųjį finansavimą, turi net daugiau problemų negu tradicinės įmonės;
13. pažymi, kad finansavimą gauti sunku, nes finansų tarpininkų vadovai nežino tikrosios šių įmonių padėties; pabrėžia, kad būtina tobulinti šių vadovų mokymą socialinių įmonių klausimais, kad šios įmonės lengviau galėtų gauti finansavimą;
14. palankiai vertina tai, kad priimtas Reglamentas dėl Europos socialinio verslumo fondų;
15. atkreipia dėmesį į EaSI socialinio verslumo krypties ir likusių ES struktūrinių fondų bei programų vaidmenį gerinant įmonių finansavimą;
16. pabrėžia, kad būtina remti socialines įmones, vietas, regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis teikiant joms pakankamai finansinių išteklių; mano, kad būtina sudaryti geresnes sąlygas finansuoti socialinę ekonomiką teikiant įvairių formų finansavimą, pavyzdžiui, naudojantis ES fondais ir rizikos kapitalo fondais, teikiant mikrokreditus ir

sutelktinį finansavimą (angl. *crowdfunding*);

17. ragina Komisiją socialinėms įmonėms teikiamos valstybės pagalbos srityje taikyti kuo lankstesnes priemones ir sudaryti geresnes sąlygas tam, kad vietos ir regionų valdžios institucijos suprastų šioms įmonėms skirtos valstybės pagalbos nuostatas ir jas taikytų;
18. ragina vertinant Europos strateginių investicijų fondo projektus atsižvelgti į investicijas socialinės ekonomikos srityje;

Mokymas

19. ragina valstybes nares į studijų ir mokymo programas įtraukti verslumą ir socialinės ekonomikos principus;
20. pažymi, kad kai kurios socialinės įmonės konkurencingos ir yra savo sektoriaus lyderės, o kitoms reikia specialių žinių, kad būtų galima pradėti vykdyti jų veiklą, jas vystyti ir joms vadovauti; ragina valstybes nares kurti mokymo programas, skirtas ir pritaikytas konkrečiai socialinio sektoriaus verslininkams, siekiant didinti verslo vadybos gebėjimus ir gerinti pagrindines verslo vadybos žinias;
21. ragina valstybes nares skatinti vyresnių darbuotojų ir ilgalaikių bedarbių mokymąsi visą gyvenimą, kad būtų lengviau juos perkvalifikuoti kuriant socialinę ekonomiką;

Parama ir skatinimas

22. apgailestauja, kad Europos lygmeniu socialinė ekonomika mažai pripažįstama; mano, kad Europos lygmeniu geriau renkant duomenis, keičiantis informacija ir gerąja praktika, taip pat žiniasklaidoje geriau informuojant apie socialinę ekonomiką ir jos pasiekimus visuomenė būtų skatinama aktyviau dalyvauti socialinės ekonomikos veikloje, todėl sektorius būtų geriau suprantamas, pripažįstamas ir matomas;
23. ragina Komisiją atlikti lyginamąjį nacionalinių socialinės ekonomikos sertifikavimo ir ženklinimo sistemų tyrimą ir sudaryti geresnes sąlygas keistis gerąja praktika, glaudžiai bendradarbiaujant su socialinėmis įmonėmis;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti kurti socialinių įmonių verslo inkubatorius;
25. ragina valstybes nares atsižvelgti į geriausią praktiką, pagal kurią nacionalinės apmokestinimo sistemos pritaikomos taip, kad būtų naudingos socialinėms įmonėms ir socialinėms investicijoms;
26. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

2020 m. strategijoje ES nurodė gaires, kurių reikia laikytis artimiausiais metais, ir labai plataus užmojo tikslus, kurių negalima atsisakyti.

Tačiau dėl ekonomikos ir finansų krizės, kurią pastaraisiais metais patyrė ES ir kuri, laimei, baigiasi, nuo šių tikslų tolstame ir persvarstome ekonominį ir socialinį modelį, kad ateityje augimas būtų ne tik tvarus, bet ir įtrauktas į ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos principus, kuriais grindžiama ES.

Artimiausiu metu ES turi išspręsti svarbius uždavinius, kaip antai ekonomikos ir finansų tvarumas, socialinė gerovė ir visų pirma darbo vietų kūrimas, ypač atsižvelgdama į pažeidžiamiausias grupes, pavyzdžiui, be visų kitų, jaunimą, moteris, pagyvenusius asmenis, ilgalaikius bedarbius, neįgaliuosius, imigrantus arba romų bendruomenę. Tačiau norėdama juos išspręsti ES turi labai gerai atsižvelgti į būsimus uždavinius, kaip antai senėjančią visuomenę arba kaimo vietovių dykumėjimą.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, socialinė ekonomika turi atlikti svarbiausią vaidmenį. Socialinės įmonės įrodė, kad yra atsparesnės ekonominiams sukrėtimams, ir galėjo pasiūlyti novatoriškus sprendimus, dėl kurių skatinama socialinė sanglauda, socialinė įtrauktis arba darbo vietų kūrimas.

Be to, socialinės įmonės glaudžiai susijusios su tikrąja situacija, susiklosčiusia vietos ir regionų lygmeniu, ir siūlo tinkamus sprendimus atsižvelgdamos į konkrečius poreikius.

Socialinis verslumas ir socialinės inovacijos bus labai svarbios siekiant toliau plėtoti socialinę ekonomiką. Todėl itin svarbu ypatingą dėmesį skirti švietimui ir mokymui. Šio inovatyvumo ir verslumo ES jaunimą turi mokyti nuo ankstyvo amžiaus.

Be to, socialinės ekonomikos būtina nepainioti su įmonių socialine atsakomybe (ISA). Socialinė įmonė – tai įmonė, kurios pagrindinis tikslas yra daryti socialinį poveikį ir kartu užtikrinti, kad įmonės savininkai arba partneriai gautų pelno, o ISA reiškia, kad tradicinės įmonės į savo verslo planus savanoriškai įtraukia socialinius ir aplinkos tikslus.

Todėl socialinės inovacijos ir socialinis verslumas yra svarbiausi veiksniai plėtojant socialinę ekonomiką, ir siekiant juos skatinti reikėtų imtis veiksmų šiose srityse:

- švietimo ir mokymo;
- finansavimo gerinimo;
- didesnio matomumo Europos ir nacionaliniu lygmenimis užtikrinimo, taip pat aktyvesnio keitimosi informacija ir gerąją praktika;
- socialinės ekonomikos vystymo Europos Sąjungoje ir valstybėse narėse skatinimo;
- teisinės aplinkos gerinimo.